

הקומוץ רבה פרק שלישי מנחות

לח.

עין משפט גזר מצוה

א טושיע אר"ת סימן יג
סיף ג'
א ב מ"י פ"א המלכות ל"ט
הלכה ד' מנחם ע"ן טו'
ב ג מ"י פ"א מלכות פסילין
הלכה ד' מנחם ע"ן טו'
טו"ע א"ת סימן טו ס"א:
ג ד מ"י פ"א המלכות ל"ט
הלכה ד' מנחם ע"ן טו'

שיטה מקובצת

16 דעתין אש"ייה גזול כבוד
הבריות: 19 אלא להקדים:
19 מצוה להקדים לבן
הלכות: פ"ה לחובו הלבן
בכף החזיה ולא נהירא
דבא מאי בחיובא דמצוה
איכא וי"ל דמצוה להקדים
חזיותה של לבן לחזיה של
הכלה כדאמרינן לקמן
בשל לבן. תרי"ו: ובתוס'
אחרות תבין מצוה להקדים
פשישי חמני דקמין אן
מכבדן זה לזה להקדים
הבאחרון פחות כי משמע
דמיירי לענין תחיבת החוטין
בכף דמצוה להקדים לבן
ואם הקדים הכלה ללבן לא
מכבד אלא חזירא ודאי שייך
לומר הקדמה כדבר שאינו
ניכר שהרי אחר שנתבאר
שינוי אין ניכר מי הקדים
לחתיכות לבן נראה לפי
דמייורו בכריכות החוטין
דמצוה להקדים חזיה של
לבן חתיה כדאמר לקמן
מתחיל בשל לבן ובתוס'
בשל לבן וקאמר שאם
הקדים חזיה של הכלה לשי
לבן אין מעכב ה"פ דמתני'
הלבן שארין להקדים חזיה
אין מעכב התכלת אם
הקדים חזיה ללבן ולקמן
מפרש תחיבת התכלת אינו
מעכב את הלבן ודלכוני אוני
מעכב את התכלת מאי היא
ע"כ: 21 לטולטל אבנים
אסור: 21 אן ליה היבא
דאפסוקי אבד ליה: 21 אן ל'
עד סוף הפרק נמסקין: 21 חזינן
ולבן שני חוטין בציצית:
21 עמאר שה"ד ומד"ד
דבין חזינן תכלת אויב
בחד ולא בחמני: 21 התכלת
אין הלבן מעכב אויב:
21 נוהגין [ומהן] ופריך לא
יהא אלא לבן חייני מפרשיש
הדיבא וליבא תפילה ב"ב
חזינן לבן טי גזול רבא לפרש
דבין חזינן תכלת אויב
חזינן לבן יבא חזינן דמיא
דמפלה של די אוני מעכב של
ראש ושל ראש אוני מעכב
של די דא"כ הוי קשיא את
דאמר לקמן ויהא אלא
לבן כי מאי קאן פריך מ"מ
הוי לזה חזינן יתיר מדיא
כלאים שלא במקום דנפסין
ולפרשיי ניהא. יש לחזות
דאפילו חימא ודני לן ב"ב
חזינן לבן אם אין לו תכלת
לא קשיא לן או דאמר לו
יהא אלא לבן שהרי אין זו
כל חזינן בחמספת חזינן
כדאיתא לקמן רב רימיא
מדפתי כו' ואצ"ד דבסתהורין
קאמר ב"ב וקן מרוא דמיא
חייב אלא שישנו בכל חזינן
ויש בו לפרוה וקן לזה אלא
תפילין ופרוה וקאמר ב"ב
ציצית כו' משמע דשייך בל
חזינן בציצית וי"ל דמסתמא
שפיר בל חזינן כגון חזינן
מין אחרי שאינו לא צמר ולא
פסאן. וילוי אחרות:

התכלת אינה מעכבת את הלבן. מזהו למת ב' חוטין תכלת
זו' חוטין לבן צלילית ומשמע לכאורה דלין זה מעכב
את זה שאם הטיל שני חוטין מן האחד יאל כ' ה' הן דקמיה תפלה
זוהר משום קלא זילן ופריך לא יאל
ארבעתן תכלת או ארבעתן לבן יאל
וכן וכו' א' נוהגין ובגמרא א' מוכיח כן
והלא כל המטיל תכלת כדקדוה דירושלים
אינו אלא מן המתמיהין ומפרש דאסוריה
גזירה משום קלא זילן ופריך לא יאל
אלא לבן משמע דאי הוי לבן אין כאן
אסוריה אצ"ג דכלה הוי דקלא זילן
דלע"ז דבשני חוטין לבן איכא מנהו
כאך שני חוטין לבן ומיהו יש לדחות
דלע"ז דבשני חוטין לבן איכא מנהו
כי רמי טפי ליכא אסור כלאים דלין
זה מוסקי על המנהו דגדיל שנים
גדילים ארבעה דדרשינן מניה שנים
לבן ושנים תכלת לאו למשעטי שנים
קמיה כדאשכחן גבי ערבי נתל
דדרשינן (סוכה דף ל"ד): ערבי שנים
והנהיגם להשיג הרבה בלולג ולקמן
גבי טעית שכולה תכלת כו' דאמרינן
צטלית צת שמונה חוטין פירש
צקוטרם שאין כאן אסור כל מוסקי
כיון שכל שמונה צכך אחד ולא דמי
להטיל למוטלת והיינו טעמא דכהטיל
למוטלת לבד שייך כל מוסקי משום
דלע"ז אחד על כפך אחד אמר רחמנא
ומהתם נמי יש ראייה דכי ליכא אלא
לבן או תכלת צענין לעולם ד' חוטין
דמשמע דצטלית צת ד' חוטין לבן
חשישין שמא יסור ב' מהן ויניח צטלית

בלאו דלא תסור ואיכא דאמרי מהתם א"ל
וא"ל מאי דעתך 16 א' למישידייה והאמר מר
גדול כבוד הבריות שדווחה את לא תעשה
שבתורה והא תרוממה רב בר שבא קמיה
דרב כהנא בלאו דלא תסור הכא נמי
כרמלית דרבנן היא:

הדרן עלך הקומוץ

התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן
אינו מעכב את התכלת 16: התפלה
של די אינה מעכבת את של ראש ושל ראש
אינה מעכבת את של יד: גמ' לימא מתנא'
דלא כרבי דתניא 2 וראיתם אותו מלמד
שמעכבין זה את זה דרבי רבי וחכ"א אן
שמעכבין מ"ט דרבי דכתיב 3 הכנה 4 מין אבן
ובתבין פתיל תכלת ואמר רחמנא רבנא
אותו עד דאיכא תרווייהו בחד ורבנן וראיתם
אותו כל חד לחודיה משמע לימא דלא כרבי
אמר רב יהודה אמר רב אפי' תימא רבי
לא נצרכא אלא 5 לקדם דתניא 6 מצוה
להקדים לבן לתכלת ואם הקדים תכלת
ללבן יצא אלא שחיסר מצוה מאי חיסר מצוה
אלימא

16 [מפרשין ג' 13] וני'
תוספות ע"פין ג' ד"ה של ד"ה
19 [לקמן ג' 19] [ומכאן עד
סוף הפרק שני ע"פ הקדוש
אמר ד"ה של חזיה] 19 וקשר
21 א' ה' דקמיה ז' ז' ז'
19 [לקמן ג' 19] א' אהר. ז' ז'
21 א' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
21 א' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
21 א' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
21 א' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'

תורה אור השלם

1. על פי התורה אשר
יורד ועל המשפט אשר
יאמר לך תעשה לא תסור
מן הדבר אשר יצוה לך
וימין ומשמאל: דברים י' א'
2. ויהי לכם לציצית
וראייתם אותו וזכרתם את
כל מצוה יי' ועשיתם אותם
ולא תהיו אחרי לבבכם
ואחרי עיניכם אשר אתם
זוים אהר"ה:

3. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם ועשו לכם
ציצית על כנפי בגדיהם
לזכרת ותמונה על ציצית
הכנה פתיל תכלת:
במדבר טו' לח

הדרן עלך הקומוץ את המנחה

התכלת אינה מעכבת את
הלבן. ואצ"ג דמנהו
למת תכלת ב' חוטין 19 צלילית כדמפרש
עמד אפי' אין זה מעכב את זה ואי
קמין ארבעתן תכלת או ארבעתן
לבן יאל: גמ' מין כנף. היינו
לבן רובו טעמיה של פשמים הן
ולבנות פ. תכלת. אמר כבוד כדאמרינן
(בימות דף ק') משמע כימנח תכלת
עמרא: 18 לא נצרכא. מתניתין דקמיה אין מעכבין זה את זה:
אלא להקדים. שאם הקדים המאוחר דהיינו תכלת לבן כתיב
ברישא: הכנף מין כנף. ואם התכלת המכלת 18 את הלבן אינה
מעכבת ואין צריך לפסוק התכלת אלא יתן הלבן אחריו:

קאי והאי לחודיה קאי ואי קשר העליון דאורייתא גרוע ועומד הוא והאי דלא מוקי לה התם כהטיל למוטלת משום דדילמא לא מיפסלא
צכך אצ"ג דעובר על כל מוסקי אם נתכוין להוסיף ואם לא נתכוין להוסיף שרי ומאן דמפליג לקמן (דף פ"א): צין טעית צת ארבעה לטעית
צת שמונה ה"פ צטלית צת ארבעה דהיינו שנים חוטין שהן ארבעה כשהן כפולין שלא היה לו תכלת וזומן אלו שצטלית קלא זילן צקוטרם
וטעית צת ח' היינו צת ד' שהן כפולין שיצטור 19 כולם תכלת ויקח מן הכפולות אחרת וימיהו קשה לפי ד' נמי יפסולת שאלו
תכלת ויוסיף עליהן לבן של פשתן ועוד דהיא צרימא דמוקי צצת ד' קמיה מציא תכלת ודבר אחר ותולה בה וקלא זילן לא יביא ואם
היבא כשר אלמא משמע דמיירי בתולה קלא זילן עם התכלת ועל כרחיך ארבעה ושמונה דוקא קאמר בלא כפולות ושמה כל מנה שמוסיף
חוטין מנד' עד ח' לאו מוסקי הוא ולא מיפסיל צכך כדאשכחן אמוראי לקמן (דף פ"א). דרב אחא בר יעקב צמי ד' ורב אחא בר מנא
נמי ח' והשמה לא פליגי כולי האי אלא דמר עביד הפחות ומר עביד הימר וצקסדרין מיירי דמוסיף טפי מתמניה וצריך טעם מנד'
דבשאלמא 4 א' פליגי צהא דמאן דרמי ד' סבר כדדרשינן גדיל שנים גדילים ארבעה ומאן דרמי מנמיא סבר דגדילים צקוטרם רחמנא
אכל מין ומין קאי גדילים מלבן וגדילים מתכלת דהיינו אמר ופשמים דלעיליהו קאי אכל א' לא פליגי מה סברא היא זו דאי צעי עביד הכי ואי צעי
עביד הכי וז"ל דכל זה יש במשמעות גדילים דאי עביד תכלת ולבן צין שניהם ד' חוטין גדילים קרינא ציה ואי עביד מכל חד וחד גדילים
בגון ד' חוטין לבן וד' חוטין תכלת גדילים נמי קרינא ציה ולא מוסקי הוא אכל א' רמי טפי מוסקי הוא וגרוע ועומד הוא ועוד צריך
טעם מנגל דכי לית ליה אלא או לבן או תכלת דלא מיפטר בתרי חוטין לחודיהו עד דרמי ד' ושמה משום דדרשינן גדיל שנים גדילים
ד' צין יש צו מין אחד צין יש צו שני מינין וקצת קשה הא דלמרי' בגמרא אם הקדים תכלת לבנן יאל אלא שחיסר מנהו מאי חיסר
מנהו 19 ואלימא חיסר מנהו לבן וקיים מנהו דמכלת לרבי עכוזי מעכבי אהדיד דמשמע דאי לא מעכבי ניהא אלמא אצ"ג דחיסר
מנהו לבן קיים מנהו תכלת צב' חוטין ויש לומר דלהשכיר תכלת מיהא מהיין לבן קרינא ציה גדילים ד' וא"ת ומנגל צקוטרם הוא
חוטין לבן וצ' חוטין תכלת דילמא אגדיליה קפיד קרא אפילו וז' מהאי וז' מהאי ויש לומר כי דמי מניין צעי רחמנא צבצבין הוא
שיהיו שוין ועוד פתיל תכלת כתיב ופתיל משמע תרי כדרדשינן פרק צה לו (וימא ע"ב). וקוץ פתילים פתיל שנים פתילים ד' ולבן נמי
לא פחות מתרי דקדיש טפי כדאמרינן בגמרא דמתחיל צבצבן ומסיים צבצבן דמעלין בקודש ולא מורידין ומיהו טעם זה דפתיל לא יתכן
דצפרק צה לו משמע וקוץ דמקץ אחד לשנים והכא על כרחיך לא משמע תרי כדמוסין צבצבין צפרת 19 [שלאן לך ובפרשם כי תאל
ועשו להם צלילית שומע אני חוט אחד צבתי ועמנו ת"ל גדילים כמה גדילים נעשין אין 19 [גדילן] פחות משלשה חוטין כדברי בית הלל
משמע דמתחיל לא היה שמעתינו אלא חוט אחד ועוד חוט אחד דלעיליהו קאי אכל א' לא פליגי מהיין צבצבין הוא
תלתא וצריך לומר שחולק על הש"ס שלנו דמשמע דחד מתכלת מהיין ומה שאנו כופלים הדי' לח' סמכנין אהא דלמרינן לקמן (דף פ"א).
רב אחא בר יעקב רמי ד' ועייף להו מיעף ומעילי להו בגלימא ואצ"ג להו כו' עד מר צריה דרבנא עביד כי דידן ופירש צקוטרם
דלא אצ"ג להו ועוד תניא צבצבין צ"ש אומרים ד' של זמר וד' של תכלת ואם תאמר היא גופה מנגל צפרין לכופילן ואי הוי מפרשינן עשה
גדיל ופתוליהו מתוכו היינו צפרין צפרין לפתולו כעין פתילה היינו כפוליהו היא אכל צקוטרם' לא פירש כן ושאם אפרש:

בתיב הכנה מין כנף. ואפילו לתנא דבי ר"י פ"ק דיבמות (דף ד'): דפליגי ארצא דדריש הכי לא פליגי אלא אהא דמרצה שאר
מיניש אכל הכנה מין כנף דריש שפיר: ואם הקדים הבצ"ת לצבצב יצא. תימיה כיון דמקרא הוא דדרשינן לבנן צרישא
תימא דמעכב דהא לא צענין שנה הכתוב לעכב אלא צקדשים ויש לומר דלית לן לנמימר דאסדר לבד יקפיד הכתוב לעכב כמו גבי
חלילה (יבמות דף קה). הקדים ריקקה לחלילה מה שעשה עשוי ואצ"ג דכתיב ככה עיכובא לא קאי אלא אחסורין מעשה:
אלימא

אלימא